

Kúria

Bfv.I.556/2018/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év szeptember hó 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A testi sértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben **a terhelt védője** által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kaposvári Járásbíróság 9.B.191/2017/2. számú ítéletét, valamint a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.304/2017/11/II. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Járásbíróság a 2017. május 17. napján kihirdetett 9.B.191/2017/2. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett könnyű testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés (2) bekezdés], ezért egy évre próbára bocsátotta és elrendelte a pártfogó felügyeletét. Rendelkezett a bűnügyi költség megfizetéséről.

A másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék a 2017. november 8-án meghozott 1.Bf.304/2017/11/II. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a bűncselekmény megnevezése helyesen folytatólagosan elkövetett testi sértés vétsége.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője útján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja, valamint ugyanezen törvény 373. § (1) bekezdés I. b) pontjára hivatkozással.

A felülvizsgálati indítvány szerint a Kaposvári Járásbíróságon a 2017. október 5. napján tartott személyes meghallgatáson a feljelentő nem jelent meg, távolmaradását nem mentette ki, ezért az 1998. évi XIX. törvény 502. § (2) bekezdése alapján a feljelentő távolmaradását vádelejtésnek kellett volna tekintetni és az eljárás megszüntetésének lett volna helye. Az elsőfokú bíróság e

rendelkezést figyelmen kívül hagyva a tárgyaláson szünetet rendelt el, a feljelentőt távbeszélőn idézte és az eljárást lefolytatta. A feljelentő igazolási kérelmet nem terjesztett elő. A vádelejtés folytán a vád ismételt előterjesztésének nem lett volna helye, így a bíróság törvényes vád hiányában folytatta le az eljárást, ezért a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A magánvádló észrevételében a felülvizsgálati indítvány érveivel nem értett egyet. Nyilatkozata szerint a személyes meghallgatáson részt akart venni, onnan csupán elkésett, az alkalmazott intézkedést egyébiránt enyhének tartotta és a jogerős határozatok hatályában fenntartását kérte.

A terhelt védője felülvizsgálati indítványát 2018. április 10-én, azaz a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) hatálya alatt terjesztette elő.

2018. július 1-jén azonban hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (új Be.) továbbiakban: Be.

A Be. 870. § (1) bekezdése alapján az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha azt a törvény másként nem szabályozza.

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott esetleges további eljárási szabálysértéseket, illet azonban nem észlelt.

Az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor volt helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a fenti törvény 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A felülvizsgálati indítványban is megjelölt, az 1998. évi XIX. törvény 373. § (1) bekezdés I. b) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha az elsőfokú bíróság az eljárás lefolytatásához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat, a 373. § (1) bekezdés I. c) pontja alapján pedig akkor, ha törvényes vád hiányában hozott ítéletet.

Megjegyzi a Kúria, hogy ezzel egyező rendelkezést tartalmaz a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontja, mely szerint eljárási szabálysértés

miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát magánindítvány, feljelentés, vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányában hozta meg.

A Be. azonban a törvényes vád fogalmát már nem szabályozza, és ezért nem is ismeri az ennek hiányára alapított feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.

Magánvádas eljárásban ugyanakkor nem a magánindítvány, hanem a feljelentés a vád, melynek tartalmaznia kell a magánindítványt. A vád ezzel felel meg a törvényes vád követelményeinek (EBH 2012.B.17.). A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépését követően azonban a törvényes vád hiányában meghozott ítélet hatályon kívül helyezésnek és az eljárás megszüntetésének nincs helye, mivel a 649. § (2) bekezdés c) pontja szerint nem a törvényes vád hiánya alapozza meg a felülvizsgálatot, hanem az, ha a bíróság nem az arra jogosult által emelt vád alapján hozta meg ítéletét.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a magánvádoló 2016. január 4. napján feljelentést tett a terhelt ellen a Btk. 164. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző testi sértés miatt a Kaposvári Rendőrkapitányságon.

A terhelt e cselekménnyel összefüggésben 2016. március 1. napján szintén feljelentést terjesztett elő a magánvádoló ellen a Btk. 164. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző testi sértés miatt.

A járásbíróság a fenti ügyeket egyesítette, majd 2016. október 5. napjára személyes meghallgatást tűzött ki. Az eljárás során utóbb a terhelt a feljelentését 2017. március 22. napján visszavonta, ezért a bíróság a büntetőeljárást a 9.B.498/2016/6/II. számú végzésével megszüntette.

A 2016. október 5. napján megtartott, személyes meghallgatásról készült jegyzőkönyv szerint magánvádoló a személyes meghallgatáson 10:30 órakor nem jelent meg, távolmaradását nem mentette ki, a terhelt azonban a kitűzött időpontban jelen volt.

A bíró utasítására a jegyzőkönyvvezető a magánvádólót (II. rendű feljelentettet) rövid úton megkereste, aki közölte, hogy a személyes meghallgatáson meg fog jelenni, de késni fog, mert dolgozik.

A személyes meghallgatáson 11:30 órakor a magánvádoló megjelent, a járásbíróság a személyes meghallgatást megtartotta, majd miután a békítés eredményre nem vezetett, tárgyalást tűzött ki, az eljárást lefolytatta, és a terhelt büntetőjogi felelősségéről érdemi határozatban döntött.

A Btk. 164. § (1) és (2) bekezdésébe ütköző testi sértés miatt indult büntetőeljárást a magánvádas eljárás szabályai szerint kell lefolytatni, így a bíróság kétségtelenül feljelentés hiányában folytatja le az eljárást, ha annak ellenére tartja meg a személyes meghallgatást, hogy a feljelentő - a meg nem jelenésben megtestesülő ráutaló magatartással - a feljelentését visszavonta.

A felülvizsgálati indítványban megjelölt ok vizsgálata során döntő jelentőséggel bírt az, hogy a feljelentő idézése szabályszerűen megtörtént-e, így tartalmazta-e a személyes meghallgatáson történő meg nem jelenés jogkövetkezményét, azaz az eljárás megszüntetését.

Az eljárási cselekmény időpontjában: 2017. október 5. napján hatályban volt 1998. évi XIX. törvény 502. § (1) bekezdése értelmében magánvádas eljárásban a bíróság a feljelentettet és a feljelentőt személyes meghallgatásra idézi és ülést tart. A védőt és a feljelentő képviselőjét erről értesíti. A (2) bekezdés értelmében az idézésben a feljelentőt (sértettet) figyelmeztetni kell arra, hogy a kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti, a (6) bekezdés szerint, ha a feljelentett viszonyvadat emel, a bíróság a feljelentőt feljelentettként is meghallgathatja. A feljelentő viszonyvád alapján értelmezhető feljelentettti eljárási pozíciója azonban nem teszi mellőzhetővé a feljelentőkénti idézésének kötelezettségét, hiszen ahhoz a törvény az eljárás érdemére ható jogkövetkezményt fűz.

Az 1998. évi XIX. törvény 504. § (1) bekezdése szerint a bíróság az eljárást megszünteti, ha a feljelentő a személyes meghallgatáson nem jelent meg, és magát előzetesen, alapos okkal, haladéktalanul nem mentette ki, vagy azért nem volt idézhető, mert a lakcímének megváltozását nem jelentette be.

Az 1998. évi XIX. törvény 502. § (2) bekezdésével azonos rendelkezést tartalmaz a Be. 768. § (3) bekezdése, mely szerint, ha a sértett a személyes meghallgatáson nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen nem mentette ki, illetve elérhetetlenné vált, úgy kell tekinteni, hogy a feljelentését visszavonta. A sértettet erre az idézésben figyelmeztetni kell. A sértett mulasztása a Be. 771. § b) pontja értelmében úgyszintén az eljárás megszüntetéséhez vezet.

A Be. szövegezéséből következően valójában a feljelentő személyes meghallgatáson történő - előzetesen ki nem mentett - meg nem jelenését a feljelentés visszavonásának kell tekintetni, ezért a Be. 649. § (2) bekezdés b) pont alapján felülvizsgálatra az ad okot, ha ilyen esetben a bíróság feljelentés hiányában hoz ítéletet.

Az iratokból kitűnően a járásbíróság a személyes meghallgatáson - a viszonyvád okán - a magánvádlót II. rendű feljelentettként tüntette fel és ilyen eljárási résztvevőként hallgatta meg. A Bpk.315/2016/2. számú, 2016. november 11-én kelt kitűző végzésben a magánvádlót II. rendű feljelentettként rendelte idézni, az pedig nem állapítható meg, hogy a bíróság az idézésben figyelmeztette-e a feljelentőt az 1998. évi XIX. törvény 502. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a személyes meghallgatásról való távolmaradás következményeire.

A fenti tartalmú figyelmeztetés hiányában a távolmaradást nem lehet a feljelentés visszavonásának tekinteni. Az iratok között azonban nem található arra vonatkozó adat, hogy a feljelentő milyen tartalmú idézést kapott kézhez, egyébiránt pedig a feljelentését a személyes meghallgatáson fenntartotta.

Az előbbiek okán nem lehet azt megállapítani, hogy a bíróság feljelentés hiányában hozott ítéletet, és a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontja - az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a 373. § (1) bekezdés I. b) pontja - szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósult volna meg.

A fentiekre tekintettel a Kúria a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak találva a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés ellen fellebbezésre nincs lehetőség, a határozat felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. szeptember 11.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelél:
TóthLné
bírósági tisztviselő